

Spis treści

Wstęp.....	7
1. TEOLOGICZNY RODOWÓD NAUKI.....	15
Wprowadzenie.....	15
Pitagorejczycy	18
Platon i platonizm	21
Świat chrześcijański – starożytność, średniowiecze, renesans	25
Mikołaj Kopernik	27
Johannes Kepler	30
Isaac Newton.....	35
Bóg mistyków	40
Dialektyka rozwoju nauki	44
Uwagi końcowe	46
2. SPRAWA GALILEUSZA I MIT NAUKI	49
Czy Galileusz miał rację?	49
Historyczne tło sporu.....	50
Kopernikanizm.....	54
Tycho Brahe i Johannes Kepler.....	63
Dynamika i kopernikanizm Galileusza.....	65
Czynnik ludzki	70
Stanowisko Kościoła	72
„List do Wielkiej Księżnej Krystyny”	77

„Pierwszy proces” Galileusza	79
„Dialog dwóch wielkich systemów świata – ptolemejskiego i kopernikańskiego”	82
Proces.....	85
Ślepy los.....	88
Paradygmat naukowy.....	90
Paradygmat mechanistyczny – świat na obraz i podobieństwo techniki	94
Anatomia mitu	98
Stopnie uzależnienia.....	109
Między nauką i polityką.....	120
3. NA STRAŻY PARADYGMATU	125
Paradoksy nauki normalnej.....	125
Edukacja i propaganda. Szkoła średnia w Kanadzie	133
Autocenzura. Aveniego <i>Rozmowy z planetami</i>	141
Strażnicy paradygmatu. Przykład pierwszy: „efekt Marsa”	146
Strażnicy paradygmatu. Przykład drugi: całun turyński ..	153
Strażnicy paradygmatu. Przykład trzeci: Uri Geller	164
Szałeństwo i metoda	170
Świat niesamowity <i>versus</i> świat trywialny.....	179
W imieniu jednostki.....	185
Bibliografia.....	199
Posłowie: Między paradygmatem a dogmatem (Zenon Waldemar Dudek)	205
Informacja o Autorze	223

NAUKA MIĘDZY PARADYGMATEM A DOGMATEM

Autor książki analizuje obraz nauki jako dzieła ludzkiego rozumu. Jego zdaniem, redukcjonizm mechanistycznej nauki zawodzi jako podstawa filozofii człowieka, gdyż usuwa z naukowej refleksji to, co unikalnie ludzkie. Z jednej strony doświadczamy dobrodziejstw rewolucji przemysłowej i technologicznej, które kojarzymy z postępem i nowoczesnością, a z drugiej wiara w potęgę rozumu ogranicza nasze poznanie do zjawisk fizycznie wymiernych. Paradygmat racjonalistyczny wypiera refleksję metafizyczną i myślenie religijne, co sprawia, że nauka wkracza w obszar mitu i dogmatu.

Książka skłania do refleksji nad miejscem nauki, mitu i religii we współczesnym świecie.

To, że jesteśmy skłonni „myśleć naukowo” i postępować według „naukowych teorii” nie jest obojętne dla kultury. Jeśli uczeni wierzą w szczególną moc dominującego sposobu myślenia naukowego, mogą działać bardziej na rzecz głównych idei panującego paradygmatu nauki niż na rzecz bezstronnego poznania świata. (...)

Na nowożytnie nauki należy spojrzeć krytycznie. Zdaniem Mikołaja Brykczyńskiego oświeceniowy stereotyp redukuje obraz świata do elementów harmonizujących z jego materialistyczną ideologią, a nauka zbudowana według tego paradygmatu fałszuje rzeczywistość, przejmując funkcje mitu i religijnego dogmatu.